Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СОВГАТАЛ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ШИНАРА, 11 НОЯБРЬ, 1986 ШУ. ★ № 135 (7326). ★ Мах 3 кеп.

Овсаре къахьега хIара денна!

ТЕХНИКА—КИЙЧОН МУГIАРЕ

Шоай планаин тIаийна социалистически деккараш толаме хоочащдеш. дукха болллол ба «Шалинский» совхозе. Цар хьинаре къхьегараь района боахамашта юкъе яьлрача социалистически яхье хьалхе йоаххаш хьа а йоагIа совхоз.

Донккал а деш иIерашт йоаххаш хьайоагIча Энгласова Совхунтай, цо санна беркате къхьегача Исаева Хьавай, механизатора Абдулаев Саламуй, кхыбарий.

Царна нийсбаьлла иIерташ хьинаре къахьегаш ба дукха болллой. Царна юкъе къаьстта белгалбаьннаб алгат чуэдача хана социалистически яхье хьалхе яьккха Алхазуров Сайт-Эми, Берзиев Таха, Исмаилов Махьмад, Сельмурзаев Абубакар, иухьбарш.

— КарагIдаьнначох кхоачам а хинна Iе дага дац хоо, — аьлар механизаторша, цоаппта совгIаташ дIаЛуш.— Оаха дохаредаца дош ду тIаьхьа йодача хана оьсарле денка лаккагIа йолаш къахьега, мехка Нхачан программа кхоачаш хьа а йоагIа совхоз. Цигахь ма бий тха совхозашка. Цар шо-шоай деза ший звеношка йодрядагIа йолу беш. Новосибирске хIанз вIашагIкхоьа йолаьлраш санна йола интенсивни къахьегара кхоачаш хьа механизатордий девиз. Кхашкара тIехьхьара балхаш чакхдоахлуьрг, дешнаш а хIинзаь а из болх дIаболабаьбб бригадай станошка, мехмастерскешка, хIата хьатташка, гаражашка.

— Ремонтни балхаш дIадоладеча этгара йоккхагIа йола проблема — записни оатхалш ца тоъар хул. Цу хьажкъаьл фу уйла яьй оаша?

— Из гIулакх а диндендацаш тхона. Тхоай механизаторша техникаш — предприяти IалашъIо оаха совхозий техникна товара эцача оатхалаш ца, цхьаьрш хIаллхе а чакхбаь хезаар оаха, хIанз хьай тIа хьатIакхуьльа а латт. Цу гIулакха хало хулийтаръыш оаха тхоай механизаторшта. ХьалхагIа хала хьувзар совхозий инженерно - технически болхлой уж оатхалаш Iалашъе гIертаь Грозне а кхачалха а машенаш хехкаш. Хланз Назранера арабала безаш.

— Хоош да Наьсарера механизаторша культурни дика хьувзъеш говзанчаш хилярл совгIа техникаь дика кхеташ нах болга. Уж оарцIеIбахара наьсъаш белгалдадыл оаш техника кийчъьлIоанкхаьра юкъа?

— Саг — хьалхарча плане хургна. Цунна ший хIама хьалхеIа хьа а дъь мара цунгара доагIар хьалдехардац. ХIанз техника тоъара цеашка, бригада станна механизаторех цхьа саг ваш ший кох-карта эца IалашIо дагаялла еза. ХIапрамена тюрта доакъар денна. кхоачам хилла? алат хьожадаш, ишта дIакхачъад шарга кхидIа шоай хьалъ лаьттан рукъе. Из оаха дезаьла ший хIама дагадоалаш хилча болх а дIабодац, сагота а уьлу болллор.

Хьайчо яьй болх хьабе безача моттигашка а. Цехашка йайна я. хIата балха мел ший механизмаш, оборудовани я. Цул совгIа, хIаране сихгIа а дичагIа а болх бе бесан хургболча тIаийна пиндрядца вIашIехьбаьккхаб кхьаьгам а. ЦIагIара 2—3 саг механизаторшан балаш дукха деллад ма бий тха совхозашка. Цар шо-шоай деза звеношка йодрядагIа йолу беш. Новосибирске хIанз вIашагIкхоьа йолаьлраш санна йола интенсивни къахьегара кхоачаш хьа механизаторий девиз. Кхашкара тIехьхьара балхаш чакхдоахлуьрг, дешнаш а хIинзаь а из болх дIаболабаьбб бригадай станошка, мехмастерскешка, хIата хьатташка, гаражашка.

— Ремонтни балхаш дIадоладеча этгара йоккхагIа йола проблема — записни оатхалаш ца тоъар хул. Цу хьажкъаьл фу уйла яьй оаша?

— Из гIулакх а диндендацаш тхона. Тхоай механизаторша техникаш — предприяти IалашIо оаха совхозий техникна товара эцача оатхалаш ца, цхьаьрш хIаллхе а чакхбаь хезаар оаха, хIанз хьай тIа хьатIакхуьльа а латт. Цу гIулакха хало хулийтаръыш оаха тхоай механизаторшта. ХьалхагIа хала хьувзар совхозий инженерно - технически болхлой уж оатхалаш Iалашъе гIертаь Грозне а кхачалха а машенаш хехкаш. Хланз Назранера арабала безаш.

— Хоош да Наьсарера механизаторша культурни дика хьувзъеш говзанчаш хилярл совгIа техникаь дика кхеташ нах болга. Уж оарцIеIбахара наьсъаш белгалдадыл оаш техника кийчъьлIоанкхаьра юкъа?

— Саг — хьалхарча плане хургна. Цунна ший хIама хьалхеIа хьа а дъь мара цунгара доагIар хьалдехардац. ХIанз техника тоъара цеашка, бригада станна механизаторех цхьа саг ваш ший кох-карта эца IалашIо дагаялла еза. ХIапрамена тюрта доакъар денна. кхоачам хилла? алат хьожадаш, ишта дIакхачъад шарга кхидIа шоай хьалъ лаьттан рукъе. Из оаха дезаьла ший хIама дагадоалаш хилча болх а дIабодац, сагота а уьлу болллор.

Хьайчо яьй болх хьабе безача моттигашка а. Цехашка йайна я. хIата балха мел ший механизмаш, оборудовани я. Цул совгIа, хIаране сихгIа а дичагIа а болх бе бесан хургболча тIаийна пиндрядца вIашIехьбаьккхаб кхьаьгам а. ЦIагIара 2—3 саг механизаторшан балаш

КЪАХЬЕГАМА РЕСУРСАШ: МИШТА ПАЙДА ЭЦ ЦАРЕХ

КАЬХАТА ТІА ЙИСА КОМИССИ

Сэрноводск — таханарча ханара юрт я. Укказа баз боялхой, ахархой, интеллигенци, студенташ. Юрта ба шиъ боахам: Ленина цІерагІа колхози «Сэрноводский» совхози. Ткъиъ цІи хезаЙ минеральн хиш деча завода. Вай республикерча духкача совхозашка, колхозашка хьалъала къьхьегаш ба Сэрноводски юртабоахама техникумо кийчбь юкъарча звеной спецналисташ, № 16 йолча СПТУ мехаторий говзал карарзаль нагирхой. Малав Ерригсоюзни лоарХІам бола курорт-санатори «Сэрноводск-Кавказский» ва йоазап? Дукха ха ял ужаса «Асса» ява курорт къьйийла а. Юрта территоре ТІ я дукха торгови а бытовой а гІуллакаш ду учреждениеш.

Уж хиларах наьха таро я кхучъаха ДІа а ца ухаш, тайп-тайнарча профессеч шоай юрта болх хьабе. Цхьабакъда, ерриг а къьхьегама ресурсаш балхашка дІанийсьеннай аьлча нийсса хургдац. Юрта хІама йоазап? Дукха ха ял ужаса «Асса» ява курорт къьйийла а. Юрта территоре ТІ я дукха торгови а бытовой а гІуллакаш ду учреждениеш.

Уж хиларах наьха таро я кхучъаха ДІа а ца ухаш, тайп-тайнарча профессеч шоай юрта болх хьабе. Цхьабакъда, ерриг а къьхьегама ресурсаш балхашка дІанийсьеннай аьлча нийсса хургдац. Ца проблема цІаьхьа цхьа оагІув а я. Бахьдаварий, сомий, хьажжийй участкаш хьа а нийа деназа подрядагІа къьхьегаш цІоагІа безам а бо-ряш дукха истий багІа цІагІа бераш ДІадала яслеш, берий бешамаш юрта кІезнга хІлеларах. 10354 вах вах тахан Сэрноводске. Хьаьта цу бохкхача юрта 50 моттиг йола берий йола безам 35 моттиг йола яслин мара яц. Из хоа юрта Совета а Суховской-районе кулгалхошта а. Цхьабакъда, берий бешамаш, яслеш дукхагІа хиъа еза яхаш, шерагІа шерагІа доалаш, хьабараш дувцар мара хьадда хІама хьадеш саг вац. Хьа гІуллакх да из, шиъ е кхоъ керда берий беш юрта хьалъа-ялар. Цунах паччахьалкхенна а наха а пайда балар мара, зе хургІаца. Дукхача кхалнаьха балха оагІта таро хургІар. Цер куоташ ошаш юрта боахаме хиннд а ца Іеш, дукха моттиггаш я кхьча сферашка а.

Юрта Совете сона еннача информацеча хьежжа 492 ер ва тахан Сэрноводски общественно-пайдаерча къьхьегама юкъе новшаш, кхыча бесп аьлча болх беш воаш. Цунна хьажа йовзаш я кхыча йола цифраш а. Масала, «Сэрноводск» яхача курорта-хан а тІехь эшаш ва кхы 150 болхзо, 4-сеззе яхача курорта — 250 саг. 30 мехаиизатор эш «Сэрноводский» совхоза, 20—Ленина цІерагІча колхоза.

Хьажа йо, цхьан оагІоранхьара общественно-пайдаерча къьхьегаме боадап, хІама а ца деш дукха наьх лел юрта. Вокх оагІорахьа, цун доязон тІа унача организаценнта, совхоза, колхоза болхлой таац. Из нийслурдацар къьхьегама ресурсех пайда нйбарг деша юртарча полуграгача йоазко йоаг. Цер декхар ма дий из. Кхыметтел, лакхе белгалбаьккха 494 саг балханна дІанийсьечча а дина. Цу ЦуЙрийна дерриг юрта Совето колхоза, совхоза, курортатта холлу йолу болхлой кадраш ца тоара проблема ДІаннкка. Бахьда, а деша оагІагІвоаш ца лаьа саг вац. Болх бен боа ца нах хьагуча а баьх, нар спиеок оттайча шиъ ГІУ-ялх ду тІа дьяьлна йоазко хІаш ва юрта Совета къьхьегама ресурсех пайда нйбарг тІахьоашм лоаттабеча комисс председателе Ахьметханов Мас сеназха ьхьатеча, хьаьла магинзар царна шоай юрта бахача нахах болх бе ниш йолаш масел саг ва.

Ткъиъ цхьа кІезнга ха яьчча тІатехар:

— Сона еза на план? Цу деша къьхьехьа тоха юртарча хьал тхона шьаьра довз, план йоацаш а.

ДІатехача гучадьлар А. Тхостова а юрта Совета председателе Н. Ельгагеваца а ца ховш, ца довзаш е довза безам боацаш дукха долга. Диззача сахьата наьхатташ тІаІаІгІа а дайта масехиаза ларЙса, хьаьла магинзар царна шоай юрта бахача нахах болх бе ниш йолаш масел саг ва.

Ткъиъ цхьа кІезнга ха яьчча тІатехар:

— Сона еза на план? Цу деша къьхьехьа тоха юртарча хьал тхона шьаьра довз, план йоацаш а.

ДІатехача гучадьлар А. Тхостова а юрта Совета председателе Н. Ельгагеваца а ца ховш, ца довзаш е довза безам боацаш дукха долга. Диззача сахьата наьхатташ тІаІаІгІа а дайта масехиаза ларЙса, хьаьла магинзар царна шоай юрта бахача нахах болх бе ниш йолаш масел саг ва. Болх бен боа ца нах хьагуча а баьх, нар спиеок оттайча шиъ ГІУ-ялх ду тІа дьяьлна йоазко хІаш ва юрта Совета къьхьегама ресурсех пайда нйбарг тІахьоашм лоаттабеча комисс председателе А. Тхостов. Ма дарра дийцача е цунна а, е юрта Совета председателе Н. Ельгагеваца а ках ца болх мишта пробленаш я юрта. Цу тІа, Цхьабакъда, ерриг а къьхьегама ресурсех пайда нйбеча дьяьлне цюрта проблемаш я юрта. Цхьа а

Вай лоалахой болча

ДОТТАГIЛЕН ВIАШАГIКХЕТАР

Ух1х деношка Орджоникидзе хьашалIгIа ешх хилар Болгаре Халха Респ1 у б1ар1 а р1ога Кьырдиалийн округера делегаци. Цунна чубоагIар БКП Кьырдиалийски окружкома секретарь Богданов Димитр, БКП Кьырдиалийски горкома хьалхара секретарь Кратев Кънтко, «Комсомолец» яхьа заводан цо кхьашшарча партийни организацие секретарь Кавдарова Кънтана.

Уж боккхача безамца хьашар Кьубаседа-Хlирий столицерча кердача гIишлоцца, майдашка, проспектанна. Хьаший тIаьIIIаре КПСС Орджоникидзески горкома. Царга дIайха моаршал хьатар горкома хьалхарча секретара Ю. Г. Бирагова. Цо дийцар города промышленни предприни, тей балхах, культура, могашалла, дешара, спорта объектех. КПСС XXVIII съезда решенеш кхоачашъеш кхьабгамхоша доахача толамех, XII пятилетка хьалхарча шера хьокхамех.

БКП Кьырдиалийски горкома хьалхарча секретара Кратев Кънтнос дийцар Кьырдиали яхача городе социально - культурни дахьке ваха- йоахача мероприятех, БКП XIII съезда решенеш кхоачашъарах.

Цул тIехьагIа Болгаре хьаший хилар «Электродин» яхача заводе. Директора Н. Ходова, партнома секретара И. Котова, профкома председателя Ю. Жданова дIийцар предприяте коллективаш, дикагIдоча кьахьегамхоех, салаIара йолча профилактореx, пионерски лагерах. Делегаци хьекар сернокислотин, электролитни, кхьаIолча цехашна.

Д. Богданова, К. Кратева, К. Кавдарован цнаш дехкар В. И. Ленина, Димитров Георге памятникаша юхе.

«Социалистическая Осетия».

ДАЬХЕ ЛОРАЕ ВАIАД ЯЬЙ

Дагестана Новожаевски Ноьхч-ГIалгIай-чен Гудермесски район оний хургIочара тIемахой вIашагIкхетар чакхдаьлар ух1х деношка Хасав-Юрта.

Советски халIхо Сийлахь - бокхча ДайIмахка тIом болча хана лайначча халонах, ламанча коталанах дийцар Советски Союза Турпалхочо Э. В. Джумагулова, Дахье лорайра Ленинан хила ,советски салтечун сий ланха лоаттаде тIахьийхар по нагIий нах.

Тобуно тIа на ваха са бIугго Шieча Седьна орден, «За боевые заслуги» яха медаль лелаеш вола К. Мусалаев. Цо дийцар Афганистане интернационални декхар ткхоачашдечаха советски салтех, цар турпалерча гIуллакех.

Гуобенаршта хьалхашка кхамаьл дир партге горкома хьалхарча секретара О. Лебедевах. Цо IоIIIар «Призывник, йиц ма е хьай механизой революционни, тIема, кхьаьжама традиеци, лорае, ейза уьнI» яхача темашца дIадолалру кхайкарал.

Кастта Эскаре тIулаех де баса безачар ГIалгIа хьамаьл дир М. Кьырдыжиева. Ше а шийца болча новьхьостама а сатесчу декхар сийленца ткхоачашдергIларах доци делар цо.

Цул тIехьагIа хург-бофча бIухоша спорта тIема - прикладной яхьашка дакъа лаьцар.

«Дагестанская правда»

«КОНКУРС»

Тырныаузерча мо-либдено - вольфрамови комбината «Мукулчанин» яхача рудника хьакъегамхоша тIом Шеича дег тIа дахькелIдийцар кхоначча бурув тоха- рхай конкурс котало яьккха Сэмаса Сергей, Пантелев Николай, Малкаров Музафар.

Массане терцам тIоза- ош чакхъалIар дерш хоьхера яхь. Хьалархча дийнахь кхьчарел дийгIа дар Пантелеева хьоххамаш. Цхьабахь да дIолалIга дийнахь къахьегама рекорд оттайар Сэмаса Сергей кулгалдеча бригадас— 111 метр. Цунна хьалчар цIе ямпел а.

Конкурсе юстбаьнна- чарна «Ший профессех ди-агIвола кхона бохх- ло» яха цIин ахчан премеш елар.

«Кабардино - Балкарская правда».

ЭРГАЛОНАШ ЕЛГА СИХДАРА

КХОАНЕ ДАГАКХОАБАШ

«Автоспецоборудован и ев яхьа» цхьанноэксперименталIни завода коллективе болх эргабаонех шийтталагIга пятилетнана КПСС XXVII съезде ше хьамаьл деш КПСС ЦК Генеральни секретара М. С. Горбачева, специальни оборудовани, машинаша цхьан сменагIа мара болх да белга йалла а ла йиш йовза хIама да. Моционтех бизнагIа пайда ца хир эскаватор хIара нисе- на мал нардаш сома маьхьа зе хул мелла», аьнна.

Уж шера августа беттa денз оборудованеxи хьакъегама ресурсехи дикагIа пайда эцара тIедерзадаь балхаш диадолалру завода коллективна. Цу тIулакха ихьайола бригадаш цхьан сменагIа болх бе яьхар.

— Бе-бе тIаийнар из керладар ца1а, — аьнаш болгаI-лоах партнома секретара А. Головановен, завода директора Л. Негинскен.

— Тайна баьрашца хьаллашар, шоллагIбарашт раьза баьдар шин сменагIа балхаза бовлар- да. Дунихьча хана Iена омал а хинна дIаэттар ntаьхха дIадаккха хала-ма дий. Бакъда, тхо тIехьашка-м довлаэнар.

ХIанз заводера числовой программни управленигIа мел Ала деза А. Федоренко бригадо цхьаьттаьлагIа пятилетка 3.5 хкоачашъ хилар а.

Таханарча хано IIадекарайна ткхоачашдечаш а из бригада, цунгара цхьаьна дунха пайдана дар а да. Хlара болхлоучу лакха сакстетан зидар, цо хьаьчу дог лазар да цун иштта дика хьокхамаш хилар. Шоай говзал лакхйоккхаш хаддаьна болх бу бригадерча наха . Цунна тешам беннаб шиI тамагIа а долаш ткхоачашдечаш а. Цу коллективо болх беча йиъ1агIча цеко ара мел хецаш йола продукци доазал дехьарча дунккача мехкашка дIаухийтар а.

ЙоагIа а йоагIаш заводе динагIчарех лоарIаш а А. Федоренко бригада.

ШийтталагIча пятилетка ткхоачашдечаш а из бригада, цунгара цхьаьна дунха пайдана дар а да. Хlара болхлоучу лакха сакстетан зидар, цо хьаьчу дог лазар да цун иштта дика хьокхамаш хилар. Шоай говзал лакхйоккхаш хаддаьна болх бу бригадерча наха . Цунна тешам беннаб шиI тамагIа а долаш ткхоачашдечаш а. Цу коллективо болх беча йиъ1агIча цеко ара мел хецаш йола продукци доазал дехьарча дунккача мехкашка дIаухийтар а.

ЙоагIа а йоагIаш заводе динагIчарех лоарIаш а А. Федоренко бригада.

ШийтталагIча пятилетка ткхоачашдечаш а из завода ерриге продукци тIалъийхар хьаьча продукце

Тхуо шу совгIача хана заводе болх беш йоккха кхьокъегама опыт Iоьйьй Анатолий Петровича. Хьалхалатта кхьокъегама методий шоу лаьа нуралIеш а ва кхьокъегама ветеран.

Кастта пенсе ваха вешаш ва Урусов. Цхьабахьа из тешаш ва ше эдхьачаI ер Iадалча кагирхоех йиоза балIа смена хургIоллах. Шийна дага мел доагIача хана нъхача тIехьенна вахар нийсса шиъ лаьа нуралIеш а ва кхьокъегама ветеран.

Кастта пенсе ваха вешаш ва Урусов. Цхьабахьа из тешаш ва ше эдхьачаI ер Iадалча кагирхоех йиоза балIа смена хургIоллах. Шийна дага мел доагIача хана нъхача тIехьенна вахар нийсса шиъ лаьа нуралIеш а ва кхьокъегама ветеран.

Цул тIехьагIа Болгаре хьаший хилар «Электродин» яхача заводе. Директора Н. Ходова, партнома секретара И. Котова, профкома председателя Ю. Жданова дIийцар предприяте коллективаш, дикагIдоча кьахьегамхоех, салаIара йолча профилактореx, пионерски лагерах. Делегаци хьекар сернокислотин, электролитни, кхьаIолча цехашна.

Д. Богданова, К. Кратева, К. Кавдарован цнаш дехкар В. И. Ленина, Димитров Георге памятникаша юхе.

«Социалистическая Осетия».

ДАЬХЕ ЛОРАЕ ВАIАД ЯЬЙ

Дагестана Новожаевски Ноьхч-ГIалгIай-чен Гудермесски район оний хургIочара тIемахой вIашагIкхетар чакхдаьлар ух1х деношка Хасав-Юрта.

Советски халIхо Сийлахь - бокхча ДайIмахка тIом болча хана лайначча халонах, ламанча коталанах дийцар Советски Союза Турпалхочо Э. В. Джумагулова, Дахье лорайра Ленинан хила ,советски салтечун сий ланха лоаттаде тIахьийхар по нагIий нах.

Тобуно тIа на ваха са бIугго Шieча Седьна орден, «За боевые заслуги» яха медаль лелаеш вола К. Мусалаев. Цо дийцар Афганистане интернационални декхар ткхоачашдечаха советски салтех, цар турпалерча гIуллакех.

Гуобенаршта хьалхашка кхамаьл дир партге горкома хьалхарча секретара О. Лебедевах. Цо IоIIIар «Призывник, йиц ма е хьай механизой революционни, тIема, кхьаьжама традиеци, лорае, ейза уьнI» яхача темашца дIадолалру кхайкарал.

Кастта Эскаре тIулаех де баса безачар ГIалгIа хьамаьл дир М. Кьырдыжиева. Ше а шийца болча новьхьостама а сатесчу декхар сийленца ткхоачашдергIларах доци делар цо.

Цул тIехьагIа хург-бофча бIухоша спорта тIема - прикладной яхьашка дакъа лаьцар.

«Дагестанская правда»

«КОНКУРС»

Тырныаузерча мо-либдено - вольфрамови комбината «Мукулчанин» яхача рудника хьакъегамхоша тIом Шеича дег тIа дахькелIдийцар кхоначча бурув тоха- рхай конкурс котало яьккха Сэмаса Сергей, Пантелев Николай, Малкаров Музафар.

Массане терцам тIоза- ош чакхъалIар дерш хоьхера яхь. Хьалархча дийнахь кхьчарел дийгIа дар Пантелеева хьоххамаш. Цхьабахьа дIолалIга дийнахь къахьегама рекорд оттайар Сэмаса Сергей кулгалдеча бригадас— 111 метр. Цунна хьалчар цIе ямпел а.

Конкурсе юстбаьнна- чарна «Ший профессех ди-агIвола кхона бохх- ло» яха цIин ахчан премеш елар.

«Кабардино - Балкарская правда».

ДИКАЧА НАХАХ

БЕРАШЦАРА БЕЗАМ

Школа...

Цунна дус вай берал, Бакъъв, цо дукха дика дар хьалу вайна. Вешта аьлча, кхыча беса уйла е Iомалу, Iилма кхаIайеташ йовзийт. Хоза хет Iайна дийшача цюнех нийсвеча, гIалдоа цига хинна эргалонаш бIаргайча. Тамаш иш из: оттара кIоаргIга дег ту дуттача шераша яха шоллагIа фусам а хинна дIаэттай из.

Зламига волаш сайна йIовхал тийна ца динднаш сона. Кест-каста вода со хийца дийшача цюнех нийсвеча, гIалдоа цига хинна эргалонаш бIаргайча. Тамаш иш из: оттара кIоаргIга дег ту дуттача шераша яха шоллагIа фусам а хинна дIаэттай из.

Зламига волаш сайна йIовхал тийна ца динднаш сона. Кест-каста вода со хийца дийшача цюнех нийсвеча, гIалдоа цига хинна Наарянерча № 1 йолча школе. ХIанз цига сона хьийхарех ши кIоаргIга дег ту дуттача шераша яха шоллагIа фусам а хинна дIаэттай из.

Зламига волаш сайна йIовхал тийна ца динднаш сона. Кест-каста вода со хийца дийшача цюнех нийсвеча, гIалдоа цига хинна эргалонаш бIаргайча. Тамаш иш из: оттара кIоаргIга дег ту дуттача шераша яха шоллагIа фусам а хинна дIаэттай из.

Зламига волаш сайна йIовхал тийна ца динднаш сона. Кест-каста вода со хийца дийшача цюнех нийсвеча, гIалдоа цига хинна Наарянерча № 1 йолча школе. ХIанз цига сона хьийхарех ши кIоаргIга дег ту дуттача шераша яха шоллагIа фусам а хинна дIаэттай из.

1972 шера Ноьхч-ГIалгIай паччахьалкехи университета романо-германски филологи факультете деша оттар из. Цигача цхьан шера дийшача ту тIехьагIа Пятигорскерча дошол - араьлагIча лекхий меттай институте хьакхаташ дIа а дахьийте, заочно йоал из, Наарянерча № 1 йолча школерча заместо. Балда а оттара. Дагалецар ткхоачаш хул Раиса английски меттa хьеархо я.

Хьалхара урок. Хьехархочун балха цунах тийша дукха да. Берашца шиI хилар ваьа шагIкхетар дагаух Раисана.

— Се классе ву ма йьлла а английски меттала Iуйре дика йыйар аз. Цох цеделъаьна дIъъьа хьена доладелар бераш. Цу хана царех хIаране юхь тIа1а Iодена йIни яр аз ахьначух уш ца кхийтIгIа. Шайна тексташ Iоена ховш хила дезаца цар ца алфавит а хидар. Из хьал ухьаза ийнсеннадар доаюл ахрахьара мотт хьеха нах па тоъаш хилара. Лоацдача хана алфавит а Iомадаь ма хулла программана уж тIакхе- ба аьнна тIоагIо йиъ аз.

Из денкар аттачарех дадар. Бакъда. ихоачаш па дича даргIдоацачарех а дар. Иштта школе ртгача хьало Раисайна тарех едар шийна фу карагIдоал хьажа.

Хlара дийнахь, занятеш йистеллынчул тIехьагIа, аргIаргIагIа цхьаьна класс ца хьа а хоган шишина урок лора Раисас. Дукха та йдале дукхагIдола бераш английски меттала деша Iомаделар. Кастта словарех пайда эца баьлар уж. Дешархой цу меттаца дIахьахкаште бахар духьа, дешара программагIа Йоацдаше, английски цIи хеча яздарзой спихап дачехьа Iомаяйтар, эрсий меттала- ра тексташ английски меттa йоахийтар хьехархочо. Йоккха дегагIоа хуьар цунна шоашта дIахьехар бераша уйланца Дlаэцар хилча. Абукара. Раисас ше ъ опыт йоаца новьхьостамаша урокаш шар, тоовал лаьIIIар. Цун меттера хьехамчаи бар республике дика йовзаш йола эрсий меттa хьехархо Гаджиев Тажудина, школа директор Мальсагов Йоахьапа Юсап. Хlара урок кердлзар юнъеккунаш лора къонача хьехархочунга заняташ чакхъьлча дерригге анализ йора.

Дидиговаца кIаьдъ-алар фуд хапар. Шо хьеача деш ларъеш ца йиъ1ар ди тIехьа лаьхъеш общественно-кхетама балха тIа толамаш доахаш хьаера из. Къонача хьехархочун балхара бешар па сурш бисанзар из заэуч хьонаййр. Организацин способносташ йолча Раисайна лоацдача хана школа вахар дийнах вIашIехьйолоп. Кастката по кулгал а деш, хул тайп-тайпара дискуташ, конкурсаш, олимпиадаш, республике дика бовзаш йолча хьехархочунга. Йовзойхоцца. тIема, республике дика бовзаш йолча къахьегама вегIранашца вIашагIкхетар Раиса английски меттa хьеархо я.

Хьалхара урок. Хьехархочун балха цунах тийша дукха да. Берашца шиI хилар ваьа шагIкхетар дагаух Раисана.

— Се классе ву ма йьлла а английски меттала Iуйре дика йыйар аз. Цох цеделъаьна дIъъьа хьена доладелар бераш. Цу хана царех хIаране юхь тIа1а Iодена йIни яр аз ахьначух уш ца кхийтIгIа. Шайна тексташ Iоена ховш хила дезаца цар ца алфавит а хидар. Из хьал ухьаза ийнсеннадар доаюл ахрахьара мотт хьеха нах па тоъаш хилара. Лоацдача хана алфавит а Iомадаь ма хулла программана уж тIакхе- ба аьнна тIоагIо йиъ аз.

Из денкар аттачарех дадар. Бакъда. ихоачаш па дича даргIдоацачарех а дар. Иштта школе ртгача хьало Раисайна тарех едар шийна фу карагIдоал хьажа.

Хlара дийнахь, занятеш йистеллынчул тIехьагIа, аргIаргIагIа цхьаьна класс ца хьа а хоган шишина урок лора Раисас. Дукха та йдале дукхагIдола бераш английски меттала деша Iомаделар. Кастта словарех пайда эца баьлар уж. Дешархой цу меттаца дIахьахкаште бахар духьа, дешара программагIа Йоацдаше, английски цIи хеча яздарзой спихап дачехьа Iомаяйтар, эрсий меттала- ра тексташ английски меттa йоахийтар хьехархочо. Йоккха дегагIоа хуьар цунна шоашта дIахьехар бераша уйланца Дlаэцар хилча. Абукара. Раисас ше ъ опыт йоаца новьхьостамаша урокаш шар, тоовал лаьIIIар. Цун меттера хьехамчаи бар республике дика йовзаш йола эрсий меттa хьеархо Гаджиев Тажудина, школа директор Мальсагов Йоахьапа Юсап. Хlара урок кердлзар юнъеккунаш лора къонача хьехархочунга заняташ чакхъьлча дерригге анализ йора.

Дидиговаца кIаьдъ-алар фуд хапар. Шо хьеача деш ларъеш ца йиъ1ар ди тIехьа лаьхъеш общественно-кхетама балха тIа толамаш доахаш хьаера из. Къонача хьехархочун балхара бешар па сурш бисанзар из заэуч хьонаййр. Организацин способносташ йолча Раисайна лоацдача хана школа вахар дийнах вIашIехьйолоп. Кастката по кулгал а деш, хул тайп-тайпара дискуташ, конкурсаш, олимпиадаш

Нохч-ГIалгIай республикин краеведчески музейс духха болх бу наха, къастар тагIирхошта» интернационални, атеистически, патриотически хетам луш. Цу гIулакха лаьрхIа уьзаза ваьнаста хул тайп - тайпана высталаш. Тха корреспондента даьккха сурта тIа шоана гу вешарашца йолча Къулбаседа Кавказа республикашта хетаьв выставка кийчьеш йовзла музеи йоккхагIйолча Iнлман, болхло Торшкоева Зарема.

С. АЛИХАНОВА сурт.

●

ТЕАТР

«БIАРГИЙ ХИХ БИЗА КАД»—СЦЕНА ТIА

Духха ха йовзцаш М. Ю. Лермонтова цIерагIча республикански эрсий драматически театре хилар НПАССР Ленинскн комсомола премс лауреата Чахкиев Саiда «БIаргий хих биза кад» вахча спектакна премьера.

— Къамал сагIамдарIа йолу актуальнаш а, вай хано пIадекхаршца йоагIаш а бола спектакль оттас уйла дуккхача хана дена нерта чу ecсавр, — йовзе театра кертера режиссера Игорь Гуревича, — Зшу хьалха мегарийпола материал норайор. Из ер Чахкиев Саiда «БIаргий хих биза кад» яха поэма. Саiнда эргашкхача, шерIаь, сцена тIа яхкха кийчйеш шиi поэма. Цу поэмерца дахлаца къовсавеннача Къурлий обраэо тIаззар са тергам. Вайнаьха фольклоро хьакхелача къаьстача цу тургпаш сценически сурт - сибат хьакхолш безам хилар са.

Эсхида цIIезача произведенеи С. Чахкиева поэмаи сюжеташ вIаши тара я. Промотеях йолча мифах Эсхида пайда яIIад адамаш дегIадаххара духьале еш йолча деспотизмацара, дахлаларца шиi эгIазал хьакхокхар дуьзна. Тхоь лаьрхIа сихлера цIи лочкъаьвча, далла духьалне къовсам лоаттабаьча Промотея оброз адамаш Iазапа вIалхкардахара, процессенна тIехьа лоаттабеча къовсама символ а хиле пIаотт.

Из болчарна: духьалбуьна да гIертап адамаша бIаьнеригий бодлонтара ха шоана: да Къурлье лоаттабаь къовсам. Къурлье леладаьр халлко леладаь хIама да. Иш боаьшбеш болча нахана къовсам лоаттабаша баре да хиларах бакъдолчо революцен байранкхета кIал дIаоттадеш пIалгIай хаттаь Советтий Iаьдал бахьан тIемаш лаьттача халача шерашка. Цудухьа хозахета хетаьлар шо дахал Соверий Iаьдал бахьан Нохч - ГIалгIайчен лоамашка лийчача дахьта-турпалашта.

Спектакль кийчье творто вийлар ленинградски художник Г. Левковнч. ХIаьта музыка язъьлй московски композитор Г. Гаранина.

Белгалдаккха дена Гаранина музыкальни концепци минзанеина тIарча декорацеца. сердалца композиционно цухьана йоагIаш хиларах. Спектакль пIайлодуш хьокача, сцена аьрда оагIорачьа лотабена латтача малха хьисапера йоакъа улп. Пьеса тIа ишпта ялу цох:

Лаьтта, лаьтта...Лотаденна

Замай бала шийга бохш Хувцам боацаш дадар

лаьтта.

Хlаьта мукъамашца дина хьехозийт миха таташ:

Села, Села — адамий бала! Йоакхо ца еш дитар Село Мух цо соца дьасса дуне. Iалальмате дика хьаъкхезд дьала Села сцена тIа вахар. Драме ишта тучаьоад ше:

Морхаш цIайяза дI-ге Волх.

Гучайоал дошо уйче.

Сола йоагIа.

Спектакле сихлера Iесосс из малха нийсса йоагIача бронзовн Iоакъаца. Режиссер цуьнан хьакхокха гIерт Селас малж, лаьтта, Iалам ше хьакхолладале а, наха ишта Iалаца нах из цIаьрмата хилар; нах моцало, уйс, беттача шиi бе боабеш хIдар.

Дика вашIIелхьальнашал пьеса юкъмоттиг а: Къурьас (артист В. Лукьянов), Села (РСФСР заслуженни артист В. Белогазов) роазон тIа а ваьле, цуьн доалаьхара доахан, буш, хIай лочъьа а дий, дахн шоана, аьле, наха дIай.

Далла гIулакх деш йолча Фурже (М. Чиганова) адамий низ чIоагIаргIа хилар белгалдоаккхаш йоах:

Бакъда лаьтта-м хьаьлиуьн доагIа

Iочуьхьажа!

Той, сийна буш,

Гой, тIаIбоаIаш латта гаьнаш,

Дебаш латта даца устагIий,

Сигала лела уьж оалхазараш,

Хи чу лоаза цIена чкъьаьрий.

Хlаьта режиссеро дагалаьцар ишта да: хих диза кадаш бе а доахкаш, сцена тIа яраьбоал спектакле даьлъа лоацаш мел бола актерашца, хIаьта хьаьлъеннача. лаьттача из малха хIай дотт цар, шоашта Iотlа а мохкалу духка сатийса доала, Къурлье даьлъарца. Сценара инсценировка хьадьаьккха дола из хиф:

Хьогар хозне хьаньккхаI аз,

Юхьанкха ишта бец хьога.

...Хlаьта хов сола.

Саг, сар хила веза визза,

Цул дезагIа, цул

доккхагIа,

Цул сийлахара тIа.

Пьеса символизм уьк тайпара я: Къурлий дас Солсас (НГIАССР заслуженни артист С. Хомский) гIийла, миска дахлагара ирза, гIайIехьаи балеех ваккхар дезачча хана, дала пIийша дичача Оагрий хин надаца жоп делар дехараша.

Хlамах кхерап боацаша, дагла духьалъаьнначу Къурьас моза дахлагар наха изза ве вахар. Оагрий хих биззаца надах хьакхул сийрда вахар когдалара символ. Пьесе дац къаьнача маьлеи сецагIи — Къурьайни Тотйн (М. Грачобой) безамаки цаца юкъерча буьзмамаки дуьнаи дола цхьаьнха а дош, реплика: Вакъда, сцена тIа из дуьт яьлча, даим доахаш куг тайка, дег чу юкъаш йола аьнгаш. Зритела, пеIнаш да ошаш ихстану царна юкъера безам мел кIоьрган чIоагIаргIа ба. Къурьайна эгIазал хинца на цIеи, кIаьда безам а ба.

Той, сийна, сибат - дерIа доачь, вайнаьха кхалсага сурт-сибат да. Из вайна цеца тIа гу шийга яххар деи йола, Iалам оаш йоалла сар сеина. Вакъда, далла доачь гIулакха сагIийна бер дIадала деша бола кхаж шиi бергага беча тохалу из, шиi кулгашца гебагIа дIалу шо. далла духьалъотта водача марага, из бахьан. Селас шоаш дерригнаш а чиила йъ урагIа доахIаргIолла хоаше а. Из вала водилга хоше а, вохийг цо ший са сацна вешаш вола мар.

Хихана чIоагIа хоза юкъедоалалу, Тоийс ше Iоакъала дуьхьал ма кхеташ ше гIерташ доахаш доа хелъа илли. Спектакла лаьрхIа гIайIай хIама хIинца пайдаьхIаргIолла хоаше «Мелодия» яхача фирмо.

Цкъа хайна, тIакхча эмоционални, тIакхча эмоциональни, юха чIоагIа — сцена тIа хулачуна. хьежка — ецача шаварша геттара хозаборз, шолхаIоахар зритела уйлаш.

Тоа а яь шоалагIа араьлъехача шиi драмина Чахкиева юкъеволаваьа фольклорно-фильмий персонаж — Iаграш дайна саг (РСФСР халкъа артист В. Оглобли).

Шолагlа дола даккъа дIадолладалехьа шоурца сцена хьаюнъевоал гIайк бе а йоалаш, цхьа кIаьнк шийна уйлув а водаш вола бIаргаш дайна юкъера саг. Тlакхча торжественно, кIезиг - духха оаз а йохийташ зрителаша илдешш легендашн дувш. Из бахьан долаш спектакла цуьнан символ бIаьхарIа, хозагIа хул.

Историецара вайна хоша да вай къамина юкъе наха легендаш, хIинцарш дуьнаш, шоашта спискаш на тIама йоахча лелаш бIаргаш дайна наха хIинцарга.

Пьеса трагически чудоламан лина тучаьоайх С. Хомске тIехдина ловаьро. Актер духхьал чувевнаа Солса образа. Денал. дог цIъалгал гойташ лоьзаьо по из роль. Техлика. йIаьхий я нун цкъаIоата монологаш.

Халахете а, цхьаболча, актераша ду пьесе шоай роднан лина доазаЬора ала йIаш ш. М. Гуляйбой — Тоом, Ахмадилевич — ихушш йоагIар, М. Чиганова — Фурний.

Юхъера а И. Гуревича аьлар: соГа: «Оаха, тха театрн ту тхоаIитга хьалгатина доаха денхар оттадьеш — дьала — эулам долгах. из цIеньаь уйлаиначаа. дьалаьккхача маьрша адамаи ираз долаш хоаттаргIаш — цIеньаь, зритель дIатешаве. Театро шиi хурдаьз наьха хетам чуре, психологецара лина предлагсуждаи дIалтара лоаттабеча къовсамна вай хана хьалхашка оттадеча дехарашта жоп дала».

Спектакль шийх лаьца аьлча, из ше а цун хIара роль а даим дегIанхулаш я Коллектив пахадаан зритела социальни уйла сомайаьхкхаIбола кердалар лелаш я.

Из спектакль. ше мел яхача хана тоалун дегIаухарг-хиларах тешаш хуьгда йай.

Ф. ГАЙТУКИЕВА.

Редактер О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

ТЕЛЕПРОГРАММА

11 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Зх».
8.40 — «Михайло Ломоносов». Художественни фильм. Фильм I-гIа. «От недр своих». Ваьнча дийнахьа дена 275 шу дузаш. 1-гIа серн.
10.00 — «Хьаьбай дунен тIа».
11.00 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Югата анайистош». Документальни фильм.
15.35 — Малъварианни. № 4 бола симфони.
16.10 — «Кердадараш».
16.15 — «Дин политикин».
16.45 — Илли оал Финден Кэсинен.
16.55 — «Ангела: Хоам ца хиннича тIекъа дерригIа». Телефильм.
17.45 — Сихдар. Боахама механизми: Эргалонний наьнтIагIа.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Вай бешш».
19.30 — «Кердадараш».
19.35 — «Михайло Ломоносов». Художественни фильм. От недр своих». 1-гIа серн.
21.00 — «Зх».
21.40 — «Контрольная для взрослых». 1-гIа передача.
22.50 — «Тахан дунен тIа».
23.05 — Шо хьех РСФСР заслуженни артиста К. Бельдий-са.

II ПРОГРАММА

8.00 — Гуйранна гимнастика.
8.15 — Документальни фильм.
8.35, 9.35 — Iалам лорадар. 2-гIа класс.
8.55 — Iнлма-довзийтара фильм.
9.05, 13.25 — Французски мотт. Iомабу 1-гIа шу. 3-гIа передача.
9.55 — «Геометрия для малышей». «Мишта болх бу ихо са бахьана».
10.05 — СПТУ дешархоьхта. Эстетически нисттаг балош.
10.35, 11.40 — Информатикан вычислительни техникан лаьрхIа. 9-гIа класс.
11.05 — «Белая ладья».
12.10 — Iнлма-довзийтара фильм.
12.25 — Музыка. Б. Б. Асафьев-ан.
13.55 — Карл Маркси революционни Россин.
14.05 — «Дахьен сийдола вой». А. Макарёнова нисквайнах.
15.25 — «Кердадараш».
17.00 — «Виктор Гюго». Штрихи к портрету». «Человека нельзя убить». СатIа бIаргаи дикагIа дар». Телефильм. Iомабу 1-гIа шу. 1-гIа серн.
18.00 — «Хьаьбай дунен тIа».
18.15 — Кинотрибуна.
18.25 — «Дунен хIанлъашта юкъера хьаьл» (ноччий меттал.
18.40 — «Закон. Бокъо. Мораль».
19.10 — «Нохч-ГIалгIайчен дин».
19.30 — Хоккеен СССР чемпионат. «Динамо» (Москва) — СКА. СатIа периода. Пленум болча хана (20.00) — «Бийса дакъъала хийла шун, бераш!»
21.00 — «Зх».
21.40 — Плиключеннсан фильма зиран, «Инспектор угрозыскаа розыскал».
23.05 — Езача атлетнах дуьнен чемпионат. Болгарера передача.
23.25 — «Кердадараш».

12 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Зх».
8.40 — «Михайло Ломоносов». Художественни фильм. «От недр своих». 2, 3-гIа серн.
11.15 — «Кердадараш».
11.30 — «Кердадараш».
14.50 — Документальни фильм.
15.30 — «Румынская рапсодия» яхача фольклорни ансамбл выступлени — ихушш йоагIар, М. Чиганова — Фурний.
16.05 — «Кердадараш».
16.10 — «Стадион жизнн».
16.40 — КПСС цIе чIен. Минскан хенан выступлени Е. А. Шуляпина дешдинчу XIаштIаргIочу съездо.
17.25 — Фильм-концерт.
18.00 — «Зайгу любовн». Телефильм. 6-гIа серн.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Вай бешш».
19.30 — «Кенгаьхара».
19.35 — Ш. Чигаева. Йаьттет.
19.45 — «Михайло Ломоносов». Художественни фильм. От недр своих». 2-гIа серн.
21.00 — «Зх».
21.40 — «Контрольная для взрослых». 2-гIа передача.
22.40 — «Дунен кагирохIн».
22.55 — «Дунен кагирохIн».
23.30 — Езача атлетнах дуьнен чемпионат. Болгарера передача.

II ПРОГРАММА

8.00 — Гуйранна гимнастика.
8.15 — Документальни фильм.
8.35, 9.35 — Математика. 7-гIа класс. СССР хи чура ресурсаш.
9.05, 13.15 — Немецки мотт. Iомабу 1-гIа шу. II-гIа передача.
10.05 — Iнлма-довзийтара фильм.
10.35, 11.35 — Истори. 9-гIа класс. Москве хинна Декабрьски восстание.
11.05 — Дай-нозной ди — шоашта.
12.05 — «Контрольная для взрослых». 1-гIа передача.
13.45 — Зоология. 7-гIа класс. Чиъьалгий дукха тайпаш.
14.10 — Драматургин театри. Н. В. Гоголь. «Ревизор».
14.55 — «Кердадараш».
17.00 — «Бонивурна дог». Художественни фильм. 2-гIа серн.
18.15 — Шун кинонна йолча тIа. М. Бархоноева. «Хьасташ» (гIалгIай меттала).
18.25 — «Юртарча пропаганда дистий декорашца». Документальни фильм.
18.45 — «Республнка хьайбаш леладелча фермашка» (ноччий меттала).
19.06 — Телепост — пионерий Доорец.
19.10 — «Мел эш балха мотт тигиш!..»
20.00 — «Бийса дакъъала хийла шун, бераш!»
20.15 — «Кердадараш».
20.35 — Документальни фильм.
20.30 — Езача атлетнах дуьнен чемпионат. Болгарера передача.
21.00 — «Зх».
21.40 — «Ранния пташечка». Художественни фильм.
23.15 — «Кердадараш».

13 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Зх».
8.40 — «Михайло Ломоносов». Художественни фильм. «От недр своих». 2, 3-гIа серн.
11.00 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Документальни фильм».
15.35 — «Тийрка тIара хьоалагIа». Фильм-концерт.
16.05 — Болама хьерамзаме хIуьтьаь.
16.10 — «Белая ладья».
16.40 — «Кердадараш».
16.45 — Документальни фильм.
17.30 — Мультфильм.
17.45 — В. А. Моцарт. Квартет.
18.00 — «...Яхлайтта шу вахар». Концерт.
23.30 — Езача атлетнах дуьнен чемпионат. Болгарера передача.

II ПРОГРАММА

8.00 — Гуйранна гимнастика.
8.15 — Iнлма-довзийтара фильм.
8.35 — Керанина искусство.
9.35, 13.00 — Испанскнй мотт. Iомабу 2-гIа шу. 3-гIа передача.
10.05 — СПТУ дешархоьхта. Общественни балош.
10.35, 11.35 — Дешта вахара гIуллакхех. 9-гIа класс. «Безами долгаташ».
11.00 — И. Тихонова йоаг. Контрольная работа для взрослых». 2-гIа передача. «Вещи в доме».
13.30 — Юьхьара биологи. 9-гIа класс. Т. Дарвин. Тайпаш хьакхар.
14.00 — «Город принял». Субтитрашца художественни фильм
15.15 — «Кердадараш».
15.40 — «Тахан Кенгаьхара, «И вечный будет май». Документальни фильм.
16.20 — «Подшефни гIийла-воацаш (ноччий меттала).
19.10 — «Нохч-ГIалгIайчен дин».
19.30 — Кинонурхал.
20.00 — «Юьхьенца дехь бу».
20.00 — «Бийса дакъъала хийла шун, бераш!»
21.00 — «Зх».
21.40 — Езача атлетнах дуьнен чемпионат. Болгарера передача.
21.00 — «Зх».
21.40 — «Михайло Ломоносов». Художественни фильм. «От недр своих». 3-гIа серн.
9.50 — «Дунен кагирохIн».
10.25 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — Документальни фильм.
15.20 — Ёкаш и домбрай дуэт (Б. Василенко, Ю. Корниенко).
15.35 — «Эрсий къамаьл».
16.00 — Илли оал РСФСР халкъа артиста Ю. Марусина.
16.40 — Эрсий музей. XVIII бIаьшерн прикладни искусство.
17.10 — «Ъсонал» яхача халхара ансамбла выступлени.
17.30 — Н. Носова турпалаш экранна тIа. «Шин доттагI».
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Проблемаш — лехамаш — решенеи. Интенсификацне экономически механизм.
20.40 — «Езача атлетнах дуьнен чемпионат. Болгарера передача.
21.00 — «Зх».
21.40 — Шо дехь М. Патнницере цIерагIча хоре.
23.05 — Тахан дунен тIа».
23.20 — Фильм-концерт «Ирват дика».

II ПРОГРАММА

8.00 — Гуйранна гимнастика.
8.15 — Документальни фильм.
8.35, 9.35 — Музыка. 3-гIа класс. СССР халкъий музыка.
9.05, 13.10 — Английскнн мотт. Iомабу 1-гIа шу. 4-гIа передача.
10.05 — СПТУ дешархоьхта. Юьхьара биологи.
10.35, 11.40 — Историн. 7-гIа класс. Александр Невскнй.
11.05 — «Наьна школа».
12.10 — «Контрольная для взрослых». 3-гIа передача.
13.40 — Цхьана антрера театр. С. Юрскнй, В. Золотухин.
15.00 — «Кердадараш».
17.50 — «Республнка хьаьбаьнка» (гIалгIай меттала).
18.05 — «Россеи колюбйаш». Документальни фильм.
18.25 — «Литературни ныьрасача».
18.45 — «Болхлой сменаа» (ноччий меттала).
19.15 — «Нохч-ГIалгIайчен дин».
19.35 — «Тlехьа яхача комарашца». Художественни фильм.
21.00 — «Зх».
21.40 — «Вот вернулся этот парень». Художественни фильм.
23.05 — «Кердадараш».

16 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА
ЮРТЬОАХАМЕН АГРОПРОМЫШЛЕННИ КОМПЛЕКСА ПРОДУКЦИ ЧАКХЪЯОКХАЧА ПРОМЫШЛЕННОСТЕИ БОЛХЛОЙ ДЕ

8.00 — «Россеи колюбйаш».
8.40 — Ритмически гимнастика.
9.10 — Кинокурнал.
9.20 — «Спортлото» тираж.
9.30 — «Нохч-ГIалгIайчен кинопарад».
10.00 — «Аз гIулакх ду Советски Союзах».
11.00 — «Iуйранера почтаа».
11.30 — «Нохч-ГIалгIай клуб».
12.30 — «Музыкальни киноэк».
13.00 — «Юртара сахьат».
14.00 — «Бераш ша». Бераша самъаьрдена журнал.
14.10 — «Кердадараш».
14.50 — «Кердадараш».
14.55 — «Инде ритмаш».
15.25 — «Кердадараш». Тетаралнн обзорени.
16.00 — «Нохчийн ойланаш».
22.05 — «Кунгаш хьакхар хьаьл. Аьттаьлларг-ахкоргаш» илле сайре.
23.25 — «Кердадараш».
23.40 — Художественни гимнастикан интерлидне кубок. Польшера передача.

II ПРОГРАММА

8.00 — «Зарядка а дIаоттаI».
8.20 — «Вот вернулся этот парень». Художественни фильм.
9.45 — «Наьна школа».
10.15 — Совсем студи телевидене программа.
11.10 — «Эрсий къамаьл».
11.40 — Украинскни хIанлъа илли хьакхачашгу СССР халкъа артисташ.
12.10 — «Тха норреспонденташ дугIий».
12.40 — «Хьаьбай дунен тIа».
13.40 — «Травнна уреншш. «Мособлпечатьой — 18» яхача тресто бригадаш. Социалнстнческнн Къаьстача Iнлманан Iа Н. И. Травнна тIа.
14.30 — Хи тIарча полох СССР кубокъ.
15.00 — Революцнон хьакхечIа. Хоккеен СССР чемпионат. «Спартак» — «Арарат». «Динамо» (Москва) — «Нефтчнк».
15.45 — «Музыкальни мозанка».
16.15 — Мультфильм.
19.25 — «Дунен кагирохIн».
19.40 — «Бийса дакъъала хийла шун, бераш!»
20.15 — «Из шоана дулургдад».
21.00 — «Зх».
21.40 — Дзлнонн Казаннсни сузуровскнн военни учнншца духовой оркестр.
22.10 — Художественни гимнастикан интерлидне кубок. Польшера передача.

РАДИО

11 НОЯБРЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республнканскни газетнй обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.36—9.00 — Нохч-ГIалгIай радиой концерт.
9.15 — «Нана» — производственна (ноччий меттала).
9.30—10.00 — «Ъсона заманхо» (гIалгIай меттала).
10.00 — Передачай программа. Хаоттам.
10.01 — Идеологнческн балха пайдаьна тIехьа. «Агнтатор масал».
10.45—17.00 — «Производство хьаьлхалаттараша». Конкурс.
18.00 — Керда хоамаш.
18.30—19.40 — «Зуьгалнаш — хIаранс гIулакх». Урнсенна районера передача.

УКВ

17.00 — Л. Н. Толстой. «После бала». Радиоспектакль.
17.26 — Моттнгерча авторнй лирнческнн нллеш.
18.05 — «Балха саг». У. Гайсултанова повеста оагIонаш.
18.20 — Довзаш долна нлеш.

12 НОЯБРЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республнканскни газетнй обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.36—9.00 — Моттнгерча автоматнческ линеш.
11.15 — «Хаьлха тIехьожан ма бахьа».
11.30—12.00 — «Тха доттагIа iомаш». Радиожурнал.
15.15 — «Барг болча дезалег» (ноччий меттала).
15.30—15.45 — «Дин темаех».
16.00 — Передачай программа. Хаоттам.
16.01 — Дунен хаьлхашта юкъера хьал (ноччий меттала).
16.40 — 17.00 — «Балха семаш».
18.00 — Керда хоамаш.
18.30—18.40 — «Шурца лаьгIа ца йойийташ» (ноччий меттала).

УКВ

17.00 — В. Волков. «Любаа Любушка». Радиономпозиции.
17.43 — Илли оал Валнд Багаева.
18.15 — Г. Зязикова лоацца дуцарш.
18.30 — «Къона оазаш». Концерт.

13 НОЯБРЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республнканскни газетнй обзор.
8.30 — Передачай программа. Рекламаш.
8.40—9.00 — «Дега хьекъаша» (гIалгIай меттала).
11.15 — Къамаьл дуьненан радноэ. Малгобекнн районера передача (гIалгIай меттала).
11.30 — Жъаь буллаш ва меначьаьрий» (ноччий меттала).
11.45—12.00 — «Цlаьнгаш а долгоспех».
15.15—15.30 — «Патрнот» (ноччий меттала).
15.45 — Передачай программа. Хаоттам.
17.15 — «Доттагlай оазаш».
17.31 — «Санчнйнарца».
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — «Юртара вахар» (гIалгIай меттала).
18.40—19.00 — «УнахцIено». Радиономрал.

УКВ

17.00 — «Дунхазза операца арешн сценашш». Музыкальни передача.
17.43 — «Моттигера композиторашн, поэташ цар нлле».
18.33 — «Татайна набара тIа» — Ведненнна радноэ.
18.33 — Нохч-ГIалгIай халхара ашарш.

14 НОЯБРЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республнканскни газетнй обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.36 — «Бригадни подрядна дикаш». Беседа (гIалгIай меттала).
8.45—9.00 — «Юртара вахар» (ноччий меттала).
11.15—12.00 — «Операцара ашаш-iскстар» яхача цикларна передача.
15.15—15.30 — «Вежарала а доттагIала а мотт». Беседа (гIалгIай меттала).
17.15 — Передачай программа. Хаоттам.
17.43 — «Хано декхарийла ву» (гIалгIай меттала).
17.31 — «Цlе сийгIар» (гIалгIай меттала).
18.00 — Керда хоамаш.
18.30 — «Юртара вахар».
18.40—19.00 — «Вахара хьисап — советски».

УКВ

17.00 — О. Вальс. «Сатийна дезал». Музыкальни новелла.
17.50 — Димаев Iумара музыка.
18.23 — «Вальсагара вальсга». Концерт.

15 НОЯБРЬ

6.40 — Керда хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.15 — Республнканскни газетнй обзор.
8.30 — Передачай программа.
8.35—8.45 — «Юртара вахар» (ноччий меттала).
8.45—9.00 — «Керда гIулакхаш — вахар» (ноччий меттала).
10.35—11.00 — «Кенгаьхара».
11.00 — «Къамаьл ду районни радноэ. Малгобекнн районера передача (гIалгIай меттала).
11.30 — «Ъсона» — Реклама.
11.40 — «Моамхаз санна цIена оаз».
12.40 — «Балха тIехьожанаш — балха гIо» (ноччий меттала).
13.00—13.15 — «Хьаьгча ма тоаттаргIа — ланка дийнах» (гIалгIай меттала).
13.15—16.00 — «Сихдара ма нахьаьлца». «Красный молот» яхача заводера передача.
18.00—19.00 — «Музыкальни почта».

УКВ

17.00 — Н. Базорнин. «Безза ма нахьъаь». Сценнтална монтаж.
17.59 — Санчъарца илле.
18.06 — Илли оал Цицнев Идриса.

16 НОЯБРЬ

7.15 — Республнканскни газетнй обзор.
7.30 — Передачай программа.
7.35—7.40 — Хоамаш.
8.25—9.00 — «Шолана дукхаза» ашарш».
11.30—12.00 — Юртбоахамен Агропромышленнин комплекса продукцин чакхъяокхачара промышленностен болхлой Деика хетаьлар программа.
15.15—15.30 — «Цlз малар — вахара норма» (ноччий меттала).
16.00 — «Школьни глобус».
16.30 — 17.00 — «Къона тIехьожанаш».
18.00—19.00 — «Илледа доттагIал долчарца». Концерт.

УКВ

17.00 — «Стихнши музыкин». Литературно-музыкальни композиции.
17.42 — «Самъаьрдинера талгIе тIехь». Литературно-музыкальни композиции.
18.05 — «Зама» яхача анслбль концерт.
18.35 — Нохч-ГIалгIай халхара ашарш.

САМОДЕЯТЕЛЬНЫ ХУДОЖНИКИЙ ВЫСТАВКА

ТIадоагIача шера Сийлахьбоккхача Октябра 70 шу долл. Цу доккхача а хьамсарча а -цIейна хеташ мехка дIахьош я халкъа ихоллама шолдагIа фестивалъ. Цунна хеташ самодеятельни художественни кердаь выставка хьайбйлар уьйг деношка Нохч-ГIалгIай АССР, культура министерства Iилма - методически центра выставочни зале.

Цига гойташ да живописца, прикладной искусства тайптайпара балхаш. Царна юкъе дикагIчарех да Л. Коноваленка «Форда Виста». «Костромской пейзаж», Т. Корсикова «Вода бепнаб», «Тийрк даьржад», «Улапкина» «Итумкалера лоаман пейзаж», В. Пеpова тIемаш ветеранни портреташ. А. Кузьмина «Наяка хьу» яха сурташ, З. Касьянова кIувсаш, С. Анзорова дикачах яь хIаманш, Е. Мизайленко макроме. «Хьаьрчаш».

Керттера турпал — бархIагIагIча классе дешаш вола кIаьнк.

Таханара ихушбоагIараш деррига доаш бе. Цхьаболчарна хет из деррига а, шеше хьакхулаш да. Цудухьа лоархIаме да вахара халонаш а аттонаш а йовзаш, кхъьхьарам безаш, цунна тIакхувш, дикадар а во дар а хьетадеш уж хьалкхувлра.

Вокъонца бола нах царех хилар из вайтара — бонкхачIчагIарга доагIаш да уж дика хIара а. во хилар а. ЧоагIа лоархIаме хIама да школе а цIагIа а кхъьхьегама кхетам луш деррига хилар. Уж кхебе биш ю: 80 шу даллалца дашца-ноанца дер дуьзна багIарболаш.

Цу дерригнех лаьца дувц уьк фильмо.

Б. КОВАЛЕВА.

Республика экранаш тIа

«РЕЗИДЕНТ» ЯХА ОПЕРАЦИ ЧАКХЪЬЯЬЛАР»

Экрана тIа из истори дувца итташ шераш да. Хьаьта из дIалоладеларг иностранни разведкас вай мехка чувайта шпион гучаьаьннача дийнахьа дена. Цун тайпан цIи я Заронов. Шолларгlаьрг — Тувльтаев Михаил. Эрсех хьаьвална ва из. Цун халача кехлах, тIоагIача самалех дувцаш дар хьалхагIа аралдйнна «Резидента IIлаьп», «Резидента кхел», «Резидент» юкъахъара» яха кинокартинаш.

«Резидент» яха операцин чакхъяьлар» яха шин серех латташ дола лента — цу серната тIехьхара фильм.

Цунах яратул ховрдна IIлаьп советски контрразведчика Тувьев Михаила тIоаца химически а бактериологически а гера юкъе а долаш моастагIаша вай мехка е кийчъеш йола «Карта» яха йоккха диверсионни операци йоккха мишта яIIаш!ехьадоал.

Москверча М. Горькн цIерагIча циноструде дьаьккхача кинофильме дакъа лоаташ ба Жженов Георгий, Вельямнов Петр, Броневой Леонид, Граве Александр, Герасимов Евгений, Кнндинов Евгений, Хнмичев Борис, Азер Ирина, Жженова Юлия, Харитонов Андрей, кхьаьрашш.

Фильм дьаьккхай режиссера Дорман Бенямина, музыка язъьлй композитора Тарнвердиев Миназла.

«ТХОВ ТIАРА ХАЛХАРАШ»

Ер фильм дьаьккхараш а ба М. Горькн цIерагIча студе кинематографнсташ. Режиссер Волков Виктор, сценарнст Красильников Аркадий.

Кхувсаш ххувшбоагIараш деррига доаш бе. Цхьаболчарна хет из деррига а, шеше хьакхулаш да. Цудухьа лоархIаме да вахара халонаш а аттонаш а йовзаш, кхъьхьегам безаш, цунна тIакхувш, дикадар а во дар а хьетадеш уж хьалкхувлра.

Вокъонца бола нах царех хилар из вайтара — бонкхачIчагIарга доагIаш да уж дика хIара а. во хилар а. ЧоагIа лоархIаме хIама да школе а цIагIа а кхъьхьегама кхетам луш деррига хилар. Уж кхебе биш ю: 80 шу даллалца дашца-ноанца дер дуьзна багIарболаш.

Цу дерригнех лаьца дувц уьк фильмо.

Б. КОВАЛЕВА.

БАХАЧА НАЬХА ТЕРКАМГА!

Грозненски электрически сетей предприяте берригача пачхьалкхехь а чаггни сектора а абонентагIча хьалладоаних электроэнергин IIдхецара дIа-ъа еча расчетанна а хьажа тIадиса денхар 1986 ш. нолбре — декабре. дIадала дезалга. Iагалъа санна йиллача хана 1966 шера 25 декабре хьачъяьлча денхар дIа ца оий, кхы хьалха ца доаккхаш электроэнергин дIа ца хеташ соца а гергI, цIахьаьчаш тайпа претенан хьатIа а эцарг-таш.

КАГИЙ НАХИ МЕХКАРИЙИ!

Республнкански тенинй театро дIакхайкъаду театра эрсий, нохчий, гIалгIай труппашка магирхой дIавцаш хиларг!

Городе бахаш боларашта общежитин ду. Ца ихетар хатта телефонаца: 2-83-04, 2-28-74.

АДМИНИСТРАЦИ.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Майковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместитела — 2-85-07; бехтокхама секретара — 2-84-68; отделий: партийни захара — 2-80-12, 2-54-04; промышленностен транспо ртен — 2-75-81, 2-65-01; юрта бохама — 2-47-84, 2-90-60; культура — 2-64-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописни бюро — 2-89-51; корректорске — 2-89-86.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Майковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-80-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-8-, 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90-60, 2-47-84; культуры — 2-64-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корректорская — 2-89-86.

Газет арадулъа шинарен, ереи, шоатIеи деношка

СФ02430. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Майковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Майковского, 92. Заказ № 4329.